

CARMEN KORN

LES QUATRE AMIGUES

SAGA FILLES D'UNA NOVA ERA III

Una emocionant novella sobre quatre dones que es van enfrontar als moments crucials del segle XX amb la força de la seva amistat

Columna

CARMEN KORN
LES QUATRE
AMIGUES

Traducció de Cristina Sala

COL·LECCIÓ CLÀSSICA

TÍTOL ORIGINAL: ZEITENWENDE

PRIMERA EDICIÓ: MARÇ DEL 2021

© ROWOHLT VERLAG GMBH, REINBEK, A PROP D'HAMBURG, 2018

© DE LA TRADUCCIÓ: CRISTINA SALA, 2021

© COLUMNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.

AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA

ISBN: 978-84-664-2761-6

DIPÒSIT LEGAL: B. 2.144-2021

FOTOCOMPOSICIÓ: GRUP62

www.columnaedicions.cat

AMB LA COL·LABORACIÓ DEL DEPARTAMENT DE CULTURA

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

El paper utilitzat per imprimir aquest llibre està qualificat com a ecològic i procedeix de boscos gestionats de manera sostenible.

Març, 1970

La Käthe va agafar una mica d'embranchida i va començar a saltar. Un cop a l'altra banda del carrer, semblava que s'havia quedat sense alè, però tot seguit es va girar cap a la Henny i va posar-se a saltar altra vegada. Va anar a parar als braços de la seva amiga, que la va abraçar alleugerida. Vuit salts per arribar de la casa d'una a la casa de l'altra. Un joc de la infància. Quan eren petites, podien veure la casa de l'altra des de la pròpia cuina.

—Encara en soc capaç —va exclamar la Käthe, exultant.

Els cotxes moderaven la velocitat. Potser aquella inconscient no deixaria de fer el cangur pel carrer. Els vianants es giraven per mirar les dues dones amb una barreja de diversió i admiració a la cara. A les velleses es fan les bestieses.

Era el primer dia assolellat d'un mes de març que fins aleshores havia estat gris. Potser per això la Henny i la Käthe estaven de tan bon humor mentre passejaven en direcció a l'Eilenau.

—Ara et toca saltar a tu —va dir la Käthe.

La Henny va brandar el cap. Les ondes suaus i rosses li emmarcaven el rostre. La Käthe tenia els cabells foscos i

vigorosos. Totes dues es tenien: eren fidels als tints de Wella. Els cabells blancs els deixaven als marits.

—M'estimo més ser la persona que t'espera a l'altra banda —va dir la Henny.

—De tota manera, portes la faldilla més cenyida que la pell d'una salsitxa. —La Käthe es va agafar el vestit de punt que se li veia per sota de la jaqueta fins a mitja cuixa—. El meu vestit és elàstic. No m'agrada que la roba m'estrenyi.

Encara tenien el cos àgil i ple d'energia, la qual cosa valoraven enormement. La Henny compliria setanta anys a finals de mes, la mateixa edat que el segle. La Käthe els tenia des del gener. Tot i així, se sentien més joves del que eren. On se n'havia anat el temps?

—I si passem pel Finkenau? —va suggerir la Käthe—. Anem a saludar el nostre antic lloc de treball?

—Massa records en un sol dia. Per avui en tinc prou d'haver vingut a veure les cases on vam créixer —va respondre la Henny—. Anem directament a ca la Lina.

La Lina, la germana del primer marit de la Henny. Després de la mort prematura d'en Lud, la seva cunyada havia continuat sent una gran amiga.

—Que també hi serà l'Ida? Em pensava que volia anar a París a veure la seva filla perduda.

—La Florentine torna a Hamburg la setmana que ve —va dir la Henny, que es va girar per donar una última ullada a la casa on havia passat la infància i l'adolescència, i on havia tornat a viure després que les bombes del juliol del 1943 li arrasessin el pis. Va veure que la cortina d'una finestra de la segona planta es movia, talment com si la seva mare encara hi fos. Aviat faria quatre anys que l'Else era morta.

—Al maig inauguren el Karstadt —va dir la Käthe quan van embocar el Hamburger Strasse, mirant el gran centre comercial que tenien al davant—. Un bloc de formigó. Gaire bonic no ho és.

—No comencis amb la cançoneta que abans tot era millor.

—Déu me'n guard. Però no puc evitar pensar en l'antic Karstadt. Te'n recordes, de l'orquestra de ball al terrat?

Quin gust veure l'edifici de dues plantes que s'alçava a la vora del canal, intacte des de feia setanta anys a l'Eilenau. A la mansarda, hi vivien la Lina i la Louise. Obra vista, estucat blanc. La finestra de tres fulles era oberta de bat a bat aquell dia. La Käthe va entonar una petita cançó. La senti-rien des d'allà dalt?

*Arriba la primavera, canten els pardals,
els sèpals desprenen perfum.
D'un home m'he enamorat
i no sé qui és l'afortunat!*

La Henny va mirar la seva amiga, divertida. La veu trencada que la Käthe tenia des dels anys de la guerra li donava un aire sensual.

—Has enganyat mai el teu marit?

—Ni tan sols he fet l'ullet a un altre home. No crec que mai trobi algú més irresistible que en Rudi.

Encara tenien el somriure als llavis quan la Lina els va obrir la porta de casa seva i les va convidar a passar.

—*Éclairs* —va exclamar la Käthe, que ja salivava de plaer en veure els pastissos de xocolata que hi havia a la taula, parada per a cinc. Sobre les tovalles amb calat hi havia la vaixel·la bona de porcellana dels pares de la Louise, les gerres de cristall amb una sanefa de calabruixes blaves i margarides roses i una safata plena d'*éclairs* i altres delícies.

A la Käthe li encantava la pastisseria francesa. A l'inici de la seva història, en Rudi l'havia portat a l'hotel Reichshof,

on li recitava poemes i la convidava a *petits fours*, poc després de la fi de la Primera Guerra Mundial. La mare de la Henny considerava que menjar-se aquells pastissets francesos era una traïció a la pàtria.

—La Lina i jo hem redescobert la manera com es deien abans els *éclair*s: bastons de Jacob —va explicar la Louise.

—Avui dia ja no ho entén ningú, això —va dir l'Ida.

—A més, aquest nom no és gens eròtic —va afegir la Käthe.

—La primavera la Käthe altera. Abans ha cantat una cançó de *L'àngel blau* al mig del carrer. No l'heu sentit?

L'Ida es va asseure al costat de la Käthe.

—A veure si se m'encomana una mica la teva frivolitat.

—Que et fa falta?

—Necessito un canvi. Tant per dins com per fora. En Tian és tossut com ell sol. No vol canviar res, ni tan sols el paper pintat o l'entapissat de les butaques. Al pis de la nostra filla tot és ultramodern i sexi. Com és la cançó de *L'àngel blau*?

La Käthe va somriure.

—La Henny m'ha dit que la Florentine ve aviat.

—Ja era hora. No la veiem des de Cap d'Any —va dir l'Ida.

—Encara està amb aquell xicot? —va preguntar la Lina.

—Sí. En Robert és un sac de paciència.

—N'està enamorat —va opinar la Lina.

Totes dues coses eren una veritat com un temple.

—L'any vinent la Florentine farà trenta anys —va dir l'Ida, i va agafar un pastisset de fruita de la safata. No devia tenir gaires calories.

—N'acaba de fer vint-i-nou —va comentar la Henny—. La vols casar? Els temps han canviat.

—Ni li passa pel cap, casar-se. I tampoc no vol tenir fills, i mira que a en Tian i a mi ens encantaria tenir nets.

La Henny va exhalar un sospir de satisfacció. Tenia una neta i un net. Era l'única àvia del cercle d'amigues.

L'Ida la va mirar.

—Tu rai —va dir.

La Henny va arronsar les espatlles. Gairebé es va sentir culpable.

A París també semblava que hagués arribat la primavera. La Florentine s'havia tret l'abric d'hivern llarg i folgat i l'havia llançat al damunt d'una de les cadires de vímet del cafè Les Deux Magots. En Jean tenia la mirada clavada en ella, una mirada llarga, dirigida al seu ventre.

—Havia sentit rumors, però no me'ls volia creure. Qui és el pareafortunat?

—Un home d'Hamburg, i no té res a veure amb la indústria de la moda.

—Un secret?

—Sí —va dir la Florentine amb un somriure.

Havia treballat per primera vegada amb en Jean, el fotògraf de Luxemburg, feia deu anys, quan la seva carrera com a model tot just arrencava. Potser precisament per aquella familiaritat no va poder rebutjar la proposta que li va fer en aquella taula de la terrassa en què, instants més tard, el cambrer els va servir dues tasses de cafè amb llet.

—Deixa'm fer-te fotos per oferir-les a la *Paris Match*. Amb un vestit cenyit i supersexi. Al director artístic li encantarà: la Florentine Yan embarassada. Podria aconseguir un estudi en aquest mateix barri per als propers dies.

La Florentine va desembolicar el terròs de sucre amb parsimònia.

—De debò que ho vols fer?

—El més important és si tu ho vols. O creus que al teu

home d'Hamburg no li agradaria la idea? Teniu pensat casar-vos?

—Ni em passa pel cap, casar-me —va dir la Florentine, repetint a París les paraules que la seva mare acabava de pronunciar a Hamburg—. I tant me fa si li agrada o no.

—Com sou les dones emancipades. —En Jean es va aixecar—. Trucaré a la redacció —va dir. La idea de fotografiar la Florentine embarassada l'electritzava. Va furgar la butxaca dels pantalons per treure'n unes quantes monedes i va desaparèixer a l'interior de la cafeteria per anar a una de les tres cabines telefòniques que hi havia a la planta de baix.

La Florentine va contemplar el bulevard de Saint Germain i, per un instant, el seu propi coratge la va omplir de por. No volia que els seus pares s'assabentessin que serien avis per la portada d'una revista. Tampoc no era just per als dos homes a qui estimava.

Va trossejar la galeta que tenia al platet del cafè i va tirar-ne les engrunes als pardals que saltiraven al voltant de la taula. La *Paris Match* publicaria les fotografies de seguida? No. Abans no imprimessin el següent número, ella ja seria a Hamburg i hauria anunciat l'embaràs. Si bé tenia la intenció d'ocultar, a la seva família i a en Robert, que ell no era l'únic pare possible de la criatura.

En Jean va tornar a la taula amb l'expressió de qui acaba de guanyar la loteria.

—Les volen per al proper número. Els han fallat dues pàgines dobles sobre *Love Story*, la pel·lícula protagonitzada per Ali McGraw.

Les coses agafaven impuls.

L'Ida va tornar a la Johnsallee poc abans de les onze. La casa estava sumida en el silenci. Probablement tothom ja se n'havia anat a dormir; només hi havia llum a la seva habitació.

Tan bon punt l'Ida hi va entrar, en Tian es va incorporar i va deixar el llibre a la tauleta de nit.

—Com ha anat a casa de la Lina? —va preguntar.

L'Ida va mirar el seu marit.

—Ha estat una tarda agradable.

—M'alegro que s'hagi allargat fins a la nit. —Si hagués estat ell qui tornava a casa tan tard, l'Ida li hauria clavat un escàndol. En Tian sempre havia estat el més tolerant de tots dos—. Ha trucat la Florentine. Té ganes de veure'ns. I de veure en Robert.

—Gràcies a Déu! Com va el mal de cap?

—Ja m'ha passat. M'he pres una altra Temagin. He pensat que podria dedicar una mica de temps a la dona aquesta nit.

—Estic molt cansada, Tian.

—Aleshores, vine i recolza't a la meva espatlla.

En Tian la va seguir amb la mirada quan se'n va anar al quarto de bany. Tant l'Ida com ell tenien seixanta-vuit anys, i encara eren una parella ben atractiva. Com era, doncs, que ell se sentia tan vell?

L'Ida va tornar al dormitori enfundada en una camisa de dormir discreta, i això que en tenia d'altres que no ho eren tant.

—Apaga el llum, si us plau.

L'únic llum que estava encès era el de la tauleta de nit d'en Tian, que tenia una pantalla de seda de color terra i banyava l'estança d'una claror tènue. En Tian el va apagar. La resplendor de la lluna escapçada es va filtrar per la finestra i en Tian va veure com l'Ida es treia la camisa de dormir i es quedava nua al bell mig de l'habitació.

—Treu-te el pijama, va —li va dir.

Que somiava? En Tian es va aixecar i la va obeir. No gosava ni respirar, com si l'Ida nua fos un miratge que pogués desaparèixer en qualsevol moment.

—Doncs sí, en efecte, se m'ha encomanat alguna cosa de la Käthe.

En Tian no va preguntar a què es referia. Va besar la seva dona, i de cop i volta li va venir a la memòria una cabanya d'estiu. Ells dos, estimant-se un dia gèlid de desembre. Entrant en calor sense necessitat de cap estufa. Un record que el va ajudar a sentir-se jove i fort en aquell instant, a la seva habitació. Jove i fort com abans.

—No. Prou d'alcohol, Louise.

—L'última. Per dormir més bé.

—Estic baldada —va dir la Lina.

—Vine a seure al sofà en comptes d'anar amunt i avall per l'habitació. Ja ho hem endreçat tot.

La Lina va llançar una mirada severa a la seva companya quan va veure que se servia un altre whisky. Els còctels que prenia abans almenys contenien una mica de fruita.

—Dona una segona oportunitat a la teràpia, t'ho demano —va dir.

—Pensava més aviat en la cirurgia estètica.

—No m'ho puc creure.

La Louise es va posar els dits índexs a les temples i es va estirar la pell del rostre fins a la línia dels cabells.

—Sembles Suzie Wong —va comentar la Lina.

—Adeu a les parpelles caigudes —va dir la Louise, i va estirar-se també la pell de la barbata i el coll—. En Bobo diu que té clientes que, després de quatre o sis talls, estan fresques com una rosa.

—Qui és en Bobo?

—El meu perruquer. És nou al saló.

La Lina es va asseure al costat de la dona a qui estimava i amb qui vivia des de feia dècades.

—Els problemes els tens a l'ànima, no a la cara —va

dir—. Fes-me el favor de donar una altra oportunitat a la teràpia.

—No cal que t'amoïnis més per la meva ànima. T'asseguro que la depressió em passarà en el moment en què ja no vegi una vella xaruga quan em miri al mirall. Lina, érem tan joves quan ens vam conèixer...

La Lina va sospirar. La joventut sempre arribava massa d'hora a la vida, quan ningú no la sabia apreciar prou.

—N'he parlat amb l'Ida, a ella també li agradaria fer-se uns retocs al rostre.

—Us heu begut l'enteniment.

—No siguis tan antiquada, als Estats Units ho fa tothom. La Lina es va aixecar del sofà.

—Ho dubto —va dir—. Per què no proves primer com et va un bon son reparador?

—Hauria de dormir com a mínim cent anys.

—I en Bobo ja t'ha recomanat algun cirurgià?

—M'ha donat la seva targeta de visita.

—Comenta-ho amb la Marike. O amb en Theo.

—Ells són ginecòlegs. No vull pas estirar-me els llavis de la vulva. Tot i que tampoc no seria mala idea.

—Estàs borratxa —va dir la Lina. Va tancar l'última fulla de la finestra que quedava oberta i va començar a apagar els llums—. Vinga, a dormir.

—Encara conserves el tarannà de mestra —va etzibar la Louise. Tot seguit, es va aixecar i se'n va anar al quarto de bany.

La Henny havia fet una mica de volta per acompanyar la Käthe a casa. El Körnerstrasse, on vivia des de feia molts anys amb en Theo, no era gaire lluny.

Van distingir la silueta d'en Rudi darrere de l'única finestra de la planta baixa en què encara hi havia llum.

Potser les va veure davant de la casa, potser no. En tot cas, es va retirar cap a l'interior. Potser simplement volia ser discret.

—Penses mai en la possibilitat que en Theo mori abans que tu?

—M'ha promès que arribaria fins als noranta anys.

—Tant de bo sigui així. —La Käthe va exhalar un sospir—. Jo no sé si voldria viure sense en Rudi. Després de la guerra, en veure que no tornava, em pensava que ja m'havia resignat a la idea que havia mort.

—Que hi ha cap motiu en particular perquè pensis en aquestes coses?

—No —va respondre la Käthe—. No estem malalts, almenys que ho sapiguem. Però és que el temps passa massa de pressa.

—Aquesta tarda estaves molt animada.

La Käthe la va mirar.

—Ja no m'agrada la nit, Henny. Quan es fa fosc m'assalten els dimonis, o més aviat els records. La memòria pot ser un lloc horrorós. Revisc la mort de la meva mare a Neuenamme. I també recordo en Kurt. Ves a saber, potser hauria sobreviscut als nazis.

—Ell no hauria emigrat.

—En Rudi i jo vam sobreviure als camps de concentració.

—Éreu molt més joves que en Kurt.

—Encara no havia complert els cinquanta-sis quan es va suïcidar.

—El suïcidi li va permetre preservar la dignitat. Per a ell era important que no el matessin els nazis. —La Henny es va posar a tremolar. El dolor de la pèrdua del seu amic, el doctor Kurt Landmann, li va provocar un calfred.

—Tens fred —va deduir la Käthe.

—Tu no?

—Sí. Gràcies per acompanyar-me fins a la porta. —La Käthe es va inclinar cap endavant i va fer un petó a la Henny a la galta—. Temps enrere era jo la intrèpida —va dir.

—Encara ho ets, quan et poses a saltar davant dels cotxes.

—No saltava pas davant dels cotxes.

—Vuit salts. Estic orgullosa de tu.

—Visquem encara molts anys —va dir la Käthe.

—Naturalment, com diria en Kurt.

La Käthe es va quedar mirant la Henny, que, malgrat la faldilla cenyida, es va allunyar a pas viu.

No era gens fàcil trobar vestits «cenyits i supersexis» als estudis. A l'escena parisenca es començava a notar la influència folk dels hippies: vestits plens de farbalans, aspecte descuidat i unes camises d'aire rústic que estaven en voga i semblaven enormes coixins brodats.

Finalment, en Jean va trobar el que buscava al taller d'un dissenyador de Rue Tiquetonne: el jove experimentava amb un material sintètic que imitava la pell de serp, amb el qual confeccionava vestits ajustats.

Amb aquell vestit llarg fins als turmells de color blanc trencat amb motius negres, la Florentine trobava que semblava més aviat una pitó que s'acabava d'empassar un conill i que necessitava estirar-se una estona per fer la digestió.

—Una pitó de cap negre esplèndida —va dir en Jean—. A la redacció quedaran embadalits.

La Florentine feia equilibris sobre els talons d'agulla de les botes. La percepció del propi cos començava a canviar.

—*Vous êtes un rêve* —va dir la vella Audrey mentre la maquillava.

Sens dubte, si en Robert o l'Alex veien aquelles fotografies, es pensarien que somiaven. O més aviat que allucinen. Amb tot, quina probabilitat hi havia que llegissin la

Paris Match? Si bé l'Alex es defensava amb el francès, no creia que una revista així es trobés entre les seves lectures preferides. A part del diari del dia, només llegia la revista *Der Spiegel* i la *Jazz Podium*.

—Així —va dir en Jean—, reposa les mans sobre el ventre. La Florentine Yan en estat de bona esperança. Perfecte. —Va treure una altra fotografia de la casset Polaroid incorporada a la càmera Hasselblad—. L'Audrey té raó, ets un somni —va dir, i li va ensenyar les fotografies.

—Semblo una ovella endormiscada.

—No diguis bajanades. Tens una mirada plena de sentiment. De quants mesos estàs?

—Acabo de començar el setè.

—Aleshores quan surts de comptes?

—Al juny.

—Com és que estàs tan nerviosa? No pares de llepar-te els llavis. *Rouge à levre*, Audrey.

La Florentine va exhalar un sospir mentre li pintaven els llavis de vermell.

—No sé si això de les fotos és gaire bona idea.

En Jean va somriure.

—Massa tard —va dir.

—Si no m'agradés tant sentir el teu alemany vague, no hi hauria accedit —va dir la Florentine.

—Un dia la teva filla em donarà les gràcies per aquestes magnífiques fotografies de l'embaràs.

—Filla?

—Bonica com la seva mare —va dir en Jean—. Estic segur que t'has buscat un pare ben plantat.

En Robert va mirar el rellotge mentre sortia de la ràdio. Encara era massa d'hora per anar a la Johnsallee. La Guste l'havia convidat a sopar. També hi hauria l'Ida i en Tian, que

ja el consideraven el seu gendre, encara que ell havia perdut l'esperança de casar-se amb la Florentine.

Tot i això, ja no dubtava que la Florentine l'estimava. Igual que també estimava l'Alex, que, d'altra banda, tenia el cor ocupat, cosa que la Florentine també sabia perfectament. Va apartar el pensament i va decidir arribar-se fins a la Funk-Eck per prendre's un cafè i fumar una cigarreta.

Estava a punt d'encendre's la segona quan en Klaus va entrar a la cafeteria. En Robert va trigar uns instants a reconèixer que la jove que acompanyava el seu col·lega era la seva neboda. Com havia crescut la petita Katja! Es va aixecar quan van arribar a la seva taula.

—Seieu. O heu de parlar d'alguna cosa i preferiu estar a soles?

—Només es tracta de problemes sentimentals —va dir la Katja. Va notar que en Robert llançava una mirada interrogativa al seu oncle—. Meus. En Klaus només fa de mur de lamentacions.

—Jo ja me n'anava —va dir en Robert—. Vaig a sopar a la Johnsallee.

—M'han dit que la Florentine torna la setmana que ve —va dir en Klaus.

—Per sort. Les factures del telèfon són la ruïna.

—No crec que sigui l'única cosa bona de la seva tornada.

—Ja saps com n'estic, de la Sweet Florraine.

—Sí —va dir en Klaus. Ho sabia perfectament.

—I diumenge l'Alex se'n va amb el quintet a Montreux, oi? —va preguntar en Robert per canviar de tema.

En Klaus va assentir amb el cap.

—Ja el trobo a faltar ara.

En Robert va alçar la mà i va cridar l'atenció del cambrer. Després de pagar, es va acomiadar de tots dos.

—No suporto en Karsten —va sentir que deia la Katja quan se n'anava. L'amor.

En arribar al cotxe, que tenia aparcad al carrer de Rothenbaumchaussee, va agafar la bossa amb les ampolles de vi que hi havia al seient del darrere. Un regal per a la Guste: un riesling ben fresc. Aquell dia no feia tanta calor com el dia anterior.

«Espero que encara tinguis l'ull blau, husky estimat», li havia dit la Florentine al telèfon. «Ja saps que m'agrada molt. No te'l canviïs».

Semblava que hagués intuït que en Robert havia acariciat la idea de finalment substituir l'ull de vidre blau per un de verd. El 1945 havia tornat de la guerra amb un sol ull. Vint-i-cinc anys després, no li desagradaria tornar a tenir tots dos ulls verds.

Un cop davant de la casa de la Johnsallee, en Robert es va passar la mà pels cabells, encara tofuts i negres. Tingués els ulls del color que els tingués, es conservava bé. Temia el dia que la Florentine el trobés massa vell.

En Karsten no havia dit una vegada que la Katja i ell congeniaven? Semblava que la idea de tractar-se com a iguals s'havia perdut. Feia temps que s'havia convertit en un autèntic fanfarró.

Per a en Karsten, els estudis de la Katja a l'Acadèmia d'Art de l'Armgartstrasse eren una pèrdua de temps; ell, en canvi, immortalitzava tot allò que passava al món amb la seva càmera. Acariciava la idea d'anar-se'n al Vietnam com a corresponsal de guerra. Era possible acariciar una idea així?

—Posa't a sobre —va dir en Karsten—. No em fa res.

La Katja va aixecar-se del llit i es va posar els texans i el jersei, sense molestar-se a buscar les calces ni els sostenidors.

—T'adones del to condescendent que fas servir? —va fer ella.

—Va, petita, torna al llit, que ens escalfarem una mica. Fa fred.

—Ahir vaig parlar de nosaltres amb en Klaus.

—El teu oncle gai.

—Això què hi té a veure?

—Res. Només que ell i la seva parella no saben com són els homes de debò.

—Vols dir els homes com tu, oi? —La Katja va arcar les celles i va mirar el jove de qui, a pesar de tot, estava enamorada.

—I t'ha donat cap consell?

—Que et deixi.

En Karsten va fer un petit xiulet.

—I què? Ho faràs?

—Tant de bo tot tornés a ser com al novembre, quan fèiem fotos a Schanze. —La Katja va mirar la fotografia en blanc i negre ampliada que estava penjada sobre el llit amb xinxetes. Hi sortia la Katja, repenjada en l'arc d'una porta, i a les parets hi havia tot de pintades amb prohibicions.

En Karsten va assentir amb el cap.

—T'estimo, Caparruda. Vine aquí.

—Vaig a casa, vull preparar unes coses per a classe.

En Karsten va treure les calces de la Katja de sota el coixí i les hi va llançar.

—No cal que continuïs vivint a l'habitació de quan eres petita. Aquí pots viure com una dona adulta.

—Fins i tot el meu germà petit em molesta menys que tu quan treballo. Que també hi ha els sostenidors sota el coixí?

—Són a la cuina. Te'ls he tret allà.

La Katja va treure el cap a l'habitació altra vegada quan va tornar de la cuina.

—Vine —va dir en Karsten—. Demà me'n vaig a Belfast. I si l'IRA em dispara? Aleshores et penediràs de no haver-te ficat al llit amb mi una última vegada.

—Ves amb compte, Karsten —va dir.

—T'estimo —va repetir ell amb la veu enrogallada.

La Katja, però, ja havia tancat la porta d'un cop i havia començat a baixar els sis trams d'escapes de l'edifici.

—On l'has trobat? —L'Ida va arrencar l'os de peluix de les mans d'en Tian i li va acaronar el morro de cuir sintètic.

—Era a l'armari del passadís, darrere de la roba vella. Em pensava que la Florentine se l'havia endut.

—La nostra filla no és sentimental.

En Tian va assentir.

—El sentimental és el seu pare —va dir ell.

—I què feies remenant la roba vella?

—Fer neteja. No és el que volies?

L'Ida va sospirar.

—El que vull és canviar els mobles. —Va asseure l'os de peluix a la butaca—. Aquí queda de meravella —va comentar—. Totes dues coses estan igual d'atrotinades.

—Cada cosa al seu temps —va dir en Tian—. La calefacció és el més urgent. Per ara, però, toca gaudir del retorn de la Florentine.

—Sempre has estat bon pare.

En Tian va mirar l'Ida i va somriure. Li va agafar la mà i l'hi va besar. El seu matrimoni no estava exempt de moments de tensió, però sempre tindrien una cosa en comú: tots dos estimaven la Florentine.

—Abans-d'ahir a la nit —va dir en Tian— va ser meravellós.

—Sí —va admetre l'Ida, de nou seca, com si volgués esborrar el record d'aquella nit d'amor d'un matrimoni carregat d'edat.

—Vas sentir que en Robert insisteix a anar a buscar la Florentine a l'aeroport? —va preguntar en Tian. Valia més canviar de tema.

—Jo també era a la taula, Tian. Com vas veure en Robert?

—Encantador, com sempre. Per què ho preguntes?

—El vaig trobar més seriós que de costum.

—No veu la Florentine des de Cap d'Any. M'imagino que això li genera inseguretat. Potser tem que aparegui amb un amant parisenc. La Florentine hauria d'aclarir les coses amb ell d'una vegada. Tu, a la seva edat, ja eres casada des de feia nou anys, encara que, per desgràcia, no amb mi.

—Avui dia les coses han canviat —va dir l'Ida—. Per cert, la Florentine té la intenció de passar la primavera i l'estiu a Hamburg.

En Tian es va quedar lleugerament bocabadat de la sorpresa.

—T'ho ha dit ella? Que es vol prendre un descans?

L'Ida va arronsar les espatlles.

—I com és que no ho he sabut fins ara?

—Suposo que no m'ho vaig prendre seriosament. No sembla que en Robert n'estigui al corrent; si no, ahir ho hauria mencionat.

—Tan bon punt li arribi alguna oferta atractiva de Nova York o París se'n tornarà a anar. Arriba divendres, tal com havia dit?

—Que jo sàpiga, sí —va dir l'Ida—. Baixo a veure la Guste. L'Anni, en Momme i les nenes van marxar ahir i no s'acostuma al silenci de la casa. Quan la Florentine era petita no havíem marxat mai de vacances per anar a esquiar, ni tan sols a Harz.

—Quan van introduir aquestes vacances a Hamburg, la Florentine ja tenia vint-i-tres anys.

—Ens hem perdut moltes coses, Tian.

En Tian va preferir no dir que havia estat l'Ida qui havia trigat massa temps a separar-se d'en Campmann; li havia costat renunciar a la vida de luxes que el banquer li oferia.

Amb tot, el marit de l'Ida s'havia portat bé amb ells quan ella s'havia quedat embarassada d'en Tian. No havia renunciat a la paternitat de la nena durant el règim nazi, de manera que havia evitat que en Tian, fill de xinesos, fos detingut per la Gestapo per considerar-lo una «deshonra per a la raça».

—M'agradaria convidar-vos a tu i la Guste a sopar. A l'Ehmke, per exemple. Què et sembla diumenge?

—Diuen que l'Ehmke ja no és el que era —va comentar l'Ida.

—Aleshores anirem al Gustav Adolph i demanarem *vol-au-vents*.

—No, home, no. Anem a l'Ehmke. Qui sap si tancaran aviat. A més, a la Guste li encanta el seu rosbif. Ens ho podem permetre?

—Més que no pas anar a esquiar a Bettmeralp —va dir en Tian.

—M'he separat de l'Andrés. —La Ruth va mirar son pare als ulls i hi va llegir una barreja d'incredulitat i esperança.

En Rudi va deixar la forquilla al plat, al costat de la mussaca, i va agafar la mà d'aquella jove que havia arribat a la seva vida quan tenia només sis anys i a qui havien adoptat quan, després de la mort del seu avi, s'havia quedat sola al món.

—No suportó més compartir-lo amb altres dones. —La Ruth va retirar la mà que en Rudi tenia agafada i va clavar la forquilla al gratinat d'albergínia.

—Has aguantat prou.

—Era la seva primera dona.

—Déu del cel, Ruth, que és un cacic africà o què? —En Rudi estava rígid a la cadira de fusta del restaurant grec. El cos sencer se li posava en tensió només de pensar en l'An-

drás Bing, el jove entonat que es considerava d'esquerres, un revolucionari.

—Ja ho sé —va dir la Ruth—. Va en contra de tot el que penso i de totes les meves aspiracions.

—No et facis enrere en la teva decisió, t'ho suplico.

—Tranquil, papa. L'Andrés i jo hem acabat.

«Tant de bo sigui veritat», va pensar en Rudi. «Déu meu, fes que sigui veritat». Per la finestra va mirar el carrer, Schulteblatt, al voltant del qual hi havia moltes llegendes. En Rudi s'havia ficat en el comunisme de jove i havia continuat sent comunista a pesar del nazisme, si bé ja feia temps que no hi creia. Li resultava insuportable pensar que la Ruth s'embrollava en un altre deliri disfressat d'ideals que només feia que incendiar l'ambient.

—Et va bé a la redacció?

La Ruth va apartar el plat.

—Potser plegaré —va dir—. A Berlín estan a punt de fundar un diari en el qual podria col·laborar. A la *konkret* les coses estan empantanegades.

—A Berlín —va repetir en Rudi. La preocupació va tornar a enfosquir-li l'expressió.

—L'Andrés ja no viu a Berlín, papa.

En Rudi va advertir que ja li havia dit «papa» dues vegades, cosa que la Ruth no feia gaire sovint. Ho va considerar un intent de tranquil·litzar-lo.

—Quina mena de diari és?

—Encara no és prou madur.

—I malgrat això et plantejes deixar la feina que tens a la redacció després de només un any?

—El 1933 tu també vas seguir el teu propi camí per defensar el que consideraves important.

—Aleshores l'important era lluitar contra els nazis. Contra qui lluites tu, Ruth? —S'imaginava que li respondria que contra l'imperialisme americà, contra la guerra del Viet-

nam, però la Ruth es va limitar a llançar-li una mirada freda. Ell també va apartar el plat.

—Que no els ha agradat la mussaca? —va preguntar el propietari de l'Olympisches Feuer mentre els retirava els plats de la taula.

—Ens ha passat la gana —va dir en Rudi—. Una llàstima.

—Potser un ouzo els aniria bé.

En Rudi va assentir amb un somriure. No li venia gens de gust prendre un xarrup de licor anisat, però se sentia culpable per no haver tocat pràcticament el menjar.

—Per a mi, no —va dir la Ruth. Unes arrugues dures li van solcar el front alt. En brandar el cap, els rínxols curts, que ja gairebé li tapaven els ulls grisos, li van dissimular l'expressió severa.

—Parla amb mi, si us plau —va dir en Rudi.

—Seràs el primer a conèixer la meva decisió.

—On viu l'András?

—S'ha acabat. Creu-me. Se n'ha anat a Jordània amb la Janne.

En Rudi no era una persona que tendís a alimentar temors. Ni els seus ni els de ningú. Amb tot, feia anys que vinculava el nom András amb una desgràcia imminent.

—A Jordània? —Li costava d'imaginar que algú volgués fer vacances en una zona conflictiva com aquella.

—Per què no demanem el compte? —li va suggerir la Ruth.

En Rudi va fer un gest al cambrer.

—Qui és la Janne? —va preguntar.

—Es diu així.

—I qui és? Vull dir, a part de ser la nova primera dona d'en Bing.

—No he vingut perquè em facis un interrogatori.

En Rudi es va prendre l'ouzo i va treure el moneder.

Per ganes, la Guste hauria sacrificat un bou per celebrar el retorn de la filla que havia desaparegut, però es va accontentar amb un rostit de vedella adobat en vinagre amb ceba, pebre, ginebró i galetes triturades. A la Florentine sempre li havia agradat el rostit de la Guste, que solia acompanyar amb mandonguilles de patata. Li feia falta menjar alguna cosa contundent. A les últimes fotografies li havia semblat famèlica.

Va ficar la sopera pesant de pisa a la nevera, on deixaria marinar la carn durant sis dies. La Guste es va asseure a la taula de la cuina i va contemplar el jardí. El gronxador on la Florentine solia seure estava buit. No, el seient i les cordes eren noves. Només l'estructura de ferro era la de sempre. L'any anterior, en Momme li havia tret el rovell i l'havia pintat de nou. Ara eren les seves tres filles les que s'hi gronxaven.

Esperava que ningú no prengués mal esquiant. Probablement en Momme i l'Anni muntarien la més petita en un trineu i no la deixarien lliscar sobre aquelles llenques perverses anomenades esquís. La nena no tenia ni cinc anys. La Guste va brandar el cap. Només li agradava la neu per Nadal: aleshores sí que creava un ambient acollidor.

En Robert havia estat molt callat al sopar del dijous. La Florentine no l'hi posava gens fàcil. Al desembre l'home havia complert quaranta-set anys; el temps no perdonava. L'Alex, en canvi, continuava sense aparentar l'edat que tenia. La Guste ho havia tornat a pensar el dia anterior, quan l'Alex l'havia passat a veure després de plegar de la ràdio. La idea de volar, però, encara l'aterria, l'endemà se n'havia d'anar a Montreux amb els seus músics. Quan la Guste li havia donat el flascó de gotes de valeriana, l'Alex li havia somrigut i li havia dit que necessitaria més aviat anestèsia general.

La Guste es va aixecar per moldre cafè i posar aigua a

bullir. Confiava que l'aroma fes baixar l'Ida; no li aniria malament fer petar la xerrada amb algú. En Tian, a pesar que encara dirigia la factoria de cafè, continuava preferint el te. Quin detall per part seva, convidar-les l'endemà a l'Ehmke.

La Guste seguia fidel al vell molinet de cafè de manovella. Feia anys que en Momme volia comprar-ne un d'elèctric, però aquells trastos feien un terrabastall eixordador. La Guste va posar el molinet al damunt de la taula i es va girar altra vegada cap al fogó. Potser l'hauria d'encendre, si volia escalfar aigua. Estava despistada. Feia dies que tenia la sensació que es covava alguna cosa.

En Klaus va penjar l'auricular. L'Alex havia aterrat sa i estalvi a Ginebra i semblava prou tranquil per centrar-se en els concerts de Montreux. El seu company faria bé de reprendre la teràpia amb el psicoterapeuta del Neuer Wall: la por de volar cada vegada el feia patir més.

Va tornar a l'escriptori i va llegir la llista de músics que estaven convidats al taller que organitzava la Norddeutscher Rundfunk. Entre ells hi havia en Chet Baker, que apareixia per primera vegada en públic després de l'incident que li havia truncat la carrera. En una baralla en què s'havia vist implicat a Califòrnia havia perdut diverses dents; al final les hi havien hagut d'arrencar totes. Una pròtesi dental era el malson de qualsevol trompetista.

En Klaus no s'encarregava dels preparatius del taller, però tenia la intenció d'incloure alguns temes dels participants al seu programa.

Després del capvespre tenia un lloc fix en la programació de la ràdio des de feia disset anys: cada divendres a partir de les deu de la nit. En Klaus, el conductor del programa, s'havia convertit en tota una institució i era conegut fins i tot més enllà de la zona en què emetia l'NDR.

L'havien convidat, l'estiu vinent, al Newport Jazz Festival. Encara no havia confirmat l'assistència; aquells dies tenien previst anar de vacances, i dubtava que l'Alex l'acompanyés a la Costa Est dels Estats Units, llevat que hi pogués anar amb un vaixell de càrrega. Li semblava molt improbable que accedís a agafar un vol de llarga distància.

L'home de qui s'havia enamorat al gener del 1951 era un sensibler.

Es va aixecar quan el telèfon va sonar altra vegada. Havien instal·lat un segon aparell al dormitori, però era una murga no tenir l'altre a mà a l'escriptori. De tota manera, potser haurien de plantejar-se buscar un pis més espaiós. Certament se'l podrien permetre, però sempre acabaven arraconant la idea. Per a ells, aquell pis de dues estances àmplies amb terrassa i vistes a l'Alster era gairebé un talismà.

—Hola, germanet —va dir la Marike—. M'agradaria parlar amb tu sobre l'aniversari de la mama.

—Dinar al Mühlenkamper Fährhaus el 26 de març. Les seves amigues i les respectives famílies hi aniran tres dies després per a l'esmorzar de Pasqua i, al juny, es farà una gran festa per a la Henny i la Käthe al Körnerstrasse —va dir en Klaus.

—Molt bé —va dir la Marike—, però pensava més aviat en alguna funció per part de la família.

En Klaus va remugar.

—Putxinel·lis no, si us plau.

—Putxinel·lis?

—Escenes de la vida de la mama representades per nosaltres.

—Podríem reproduir la de la cuina de l'Else, el dia que ens vas fer saber la teva orientació sexual.

—O totes les vegades que l'Ernst es queixava a la mama perquè tu i en Thies us fèieu petons al balcó.

—Acabarem malament —va dir la Marike—. Per què no tornem a començar la conversa des del principi?

—Segurament en Theo farà un petit discurs durant l'esmorzar.

—Pensava en alguna cosa que vingués de nosaltres, de tu i de mi. De la Katja. En Konstantin ja ha dibuixat un retrat de la família. Tots tenim morro de gos.

—Fantàstic —va dir en Klaus—. El meu sempre m'ha semblat massa llarg.

—Rumia-hi. Sols tenir idees per al programa.

—Però això no vol dir que sigui fàcil, germaneta.

En Klaus va exhalar un sospir quan va penjar. La seva àvia no solia cantar cançons en les celebracions familiars? L'hi havia explicat l'Else mateixa. «Mariechen sass weinend im Garten». Cançons populars de sempre. La Marike i ell en podrien fer una versió sobre la vida de la Henny, i l'Alex els podria acompanyar al piano. Seria una representació com-movedora.

Va anar a la cuina i es va servir una copa de vi blanc de l'ampolla que estava encetada a la nevera. Es va passejar per l'estança àmplia i lluminosa on treballaven, menjaven i vivien, i finalment va agafar la fotografia emmarcada de la família de l'Alex. Els pares, la germana, el cunyat i les dues nebodes en un estudi fotogràfic del barri de Grindel. Se l'havien fet per al fill que havia emigrat a l'Argentina.

En Klaus tenia les fotografies de la família desades en una capsa de cartró. No en tenia cap en un marc de plata. La seva família era viva i formava part de la seva vida. La de l'Alex, en canvi, havia mort al soterrani de casa seva durant els bombardejos del juliol del 1943.

La Henny tampoc no havia tingut una vida fàcil durant la primera meitat del segle. El seu pare havia caigut a la tardor del 1914. Anys més tard l'havia colpejat la mort prematura d'en Lud, el pare de la Marike. El matrimoni difícil amb l'Ernst, el seu pare. El neguit per la Käthe i en Rudi, que s'havien oposat al règim nazi i havien viscut un infern

als camps de concentració. La guerra. La pèrdua de casa seva. La seva mare havia viscut tota mena de comiats.

Finalment havia trobat la felicitat amb en Theo, amb qui compartia la vida des de feia vint anys. En Klaus esperava que continués així durant molt de temps.

Va obrir la porta de la terrassa i va sortir. Les copes dels arbres es començaven a tenyir tímidament de verd. L'Alster espurnejava sota la claror del capvespre.

—Que tots tinguem una vida llarga —va dir en Klaus en veu alta, pregant a un Déu en el qual, en realitat, no creia.

La Florentine ja havia vist al quiosc l'últim número de la *Paris Match*, amb Salvador Dalí a la portada. L'esperança que no hi haguessin inclòs les fotografies era absurda, ja que, altrament, el telèfon del pis de la Place des Vosges ja hauria sonat.

Aquell dilluns a la tarda, però, el timbre de casa seva va començar a sonar amb insistència. Va sortir de la banyera i es va posar el barnús. Potser era el conserge, que venia a anunciar que haurien de tallar l'aigua altra vegada.

—*Qui est là?* —va preguntar la Florentine.

—El missatger amb els exemplars justificatius —va respondre en Jean.

La Florentine li va obrir.

—M'has fet sortir de la banyera.

—Les fotografies et compensaran —va dir el fotògraf, orgullós. Va atansar-se a l'antiga taula rústica de la cuina i va obrir la revista. A la pàgina doble central hi havia escrit en lletres grans MAMAN FLORENTINE.

—Mare de Déu Senyor! —La Florentine va passar la pàgina. No hi havia cap text, només un peu de foto a la segona pàgina doble. Explicava que estava de set mesos i que el pare de la criatura era un misteri, només se sabia

que era d'Hamburg. La Florentine va fer una rialleta nerviosa.

—Les fotos són sensacionals —va dir en Jean—, diguis el que diguis. La *Stern* també les vol.

La Florentine es va acostar una de les dues cadires i s'hi va asseure. Una petita baixada de tensió.

—Quan?

—Per al proper número encara no. Et molesta el retard?

—Al contrari. No vull que la meva família s'assabenti que estic embarassada per una revista.

—Oh —va fer en Jean—. Ho sap el futur pare?

La Florentine va brandar el cap.

—Suposo que els temps han canviat —va dir en Jean—. Potser a Luxemburg encara som una mica antiquats. Et sembla bé que te'n doni dos exemplars?

—Amb un en tinc prou —va respondre la Florentine.

—D'acord. He quedat d'aquí a una estona amb la meva xicota, així també n'hi podré donar un. Per cert, estem a punt de comprometre'ns —va explicar en Jean.

La Florentine va riure.

—Aquests luxemburguesos... —va dir.

El telèfon va sonar tan bon punt en Jean va haver marxat. Era Madame Auber, la directora de la seva agència. Era l'única persona que estava al corrent de l'embaràs de la Florentine des del gener. També sabia que es prendria un descans.

Aquella tarda encara va rebre dues trucades més, de París. La tercera va ser del husky, que, com cada vespre, li trucava per desitjar-li bona nit. El husky estava impacient per veure-la i, segons semblava, no sabia res de l'embaràs. La Florentine va respirar fondo. La notícia no havia arribat a Hamburg. Amb una mica de sort, aconseguiria donar-los-la ella mateixa.